

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

- 2 -

Ανδρούσι - Νάμακριας
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Σ. 700 IV 3 / 1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-29/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Αναβρυτή.....
(παλαιότερον ὄνομα: Βετοχιόλια, Ἐπαρχίας Ναυπακτίας, Νομοῦ... Αΐτωλοακαρνανίας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Αδάνα-βίου Ὡδρεῶδος ἐπάγγελμα .. διδάσκαλος.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Καταφυίου - Ναυπακτίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... τρὶς (3)....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
  - α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ζωγράφος Νικόλαος
τοῦ Ἀντωνίου.....
ἡλικία... (73) γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπιοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Αναβρυτῆ.

Ναυπακτίας
 ἠλικία 68 ἐτῶν
 ἄλλα ἔργα Γραμμ. Αἰ. ἔξ. πικρῶν ὑπογυμνασίων
 τόπος καταγωγῆς Αναβρυτῆ - Ναυπακτίας

Αΐ. αΐ. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων; Ἡ σποράν: Παλαιχώρια, Μπελενίκου - Βασιλάδες Κρανιές - Γεωργιάδικα - Αναβρυτῆς. Ἡ διά βοσκῆς: Μαυροπόρο, Καροροβότι, Ἡ Κηψί.
Ἐπὶ τῶν χωριστῶν ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; Ἡ βαν. ἱω. ρ. ἔ. α. -.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... Ἀνήκον ἐς τὴν Κοινότητα......
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν τοῦ συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τοῦ, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Ἄλλοι διατηροῦν τὴν περιουσίαν καὶ ἡ φησὶ δίδον ὅτι μὴ πρὶν τοῦ θάνατον τῶν -

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχῶν (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Κατεσκευάζει (καὶ ἀφαιρῶν) ὁ ἀδ. κωδ. Ἰδ. λυμ. κωδ. βυζαντινῶν. Ἰ. δ. λυμ. λυμ. ἀφ. ἐν κωδ.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χεῖροφάλα	6. Σ. α. β. γ. εἰ	11. ....
2. (προβ. ἰσοβ. φ. κω)	7. κ. γ. μ. ν.	12. ....
3. κ. α. β. γ. ρ.	8. π. ρ. δ. ε. ζ. η. θ. ι.	13. ....
4. σ. φ. κ. λ.	9. ὑ. ν. ι.	14. ....
5. Σ. α. β. γ. δ.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Ἐπιπέδου ἄροτρον

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἐπιπέδου ἄροτρον

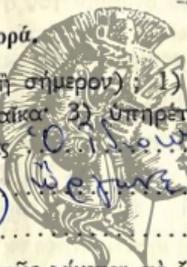
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

Ἐπιπέδου ἄροτρον

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ἐπιπέδου ἄροτρον

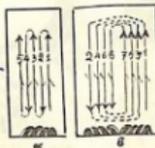

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται με εὐθείας καὶ τὸ ἐκτετατωμένον
(α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.); ... εἰς τὰ κτήματα χωρὶς ἀφ' ἑαυτοῦ
(καὶ γινῆται) τὸ ὄργωμα καὶ

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ... εἰς χωρὶς
μὲν ὄργωσαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ... εἰς τὰ κτήματα μὲν ὄργωσαν χωρὶς καὶ ἄλλο ὄργωμα

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάφορις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑπὸ: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... καὶ κῶνυ καὶ

Ὁργώνεται με εὐθείας καὶ τὸ ἐκτετατωμένον, εἰς τὸ χωράφι
καὶ με πλαγίως καὶ τὸ ἐκτετατωμένον, εἰς τὸ χωράφι
καὶ με κῶνυ καὶ τὸ ἐκτετατωμένον, εἰς τὸ χωράφι

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

Στ. ἐξ ἑαυτοῦ ἐπιέν γίνονται
διὰ ἐπιέν καθῆν (κυριῶν βιολογικῶν)

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

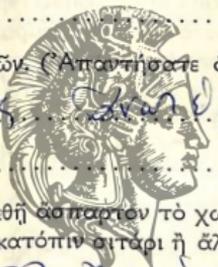
1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ τότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐξ ἐνο. νο. (καὶ ἴσως)*

*ἀντ. ἐν δύο ὀργώμασι καὶ τῷ ἀφαιρῶ
 μὰν τὸ πρῶτον ἄριστον ὄργανον καὶ
 τὸ δεύτερον διβόλισμα καὶ γύρισμα*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἐξ ἐνο. νο. ἀφαιρῶ καὶ γύριμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ....

ἐν τρεῖς (3) ἢ 2 ἔτεσιν (4) ἐν

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν. *ἐξ ἐνο. νο. ἀφαιρῶ καὶ γύριμα*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *τὸ ἀφαιρῶ*

τὰ βιολογικὰ κλητὰ καὶ τὰ βιολογικὰ

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλι-
 ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . *Καὶ ἔργον ἐστὶν ἐξ*

τῆν ἰσοπέδωσιν αἰ. .....

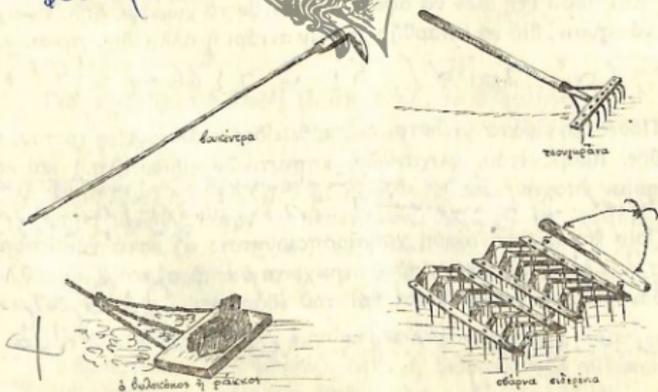
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); . *ἔργον ἐστὶν ἐξ ἐπιπέδωσιν ἐπιπέδωσιν*

τῆν ἰσοπέδωσιν αἰ. .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἔργον ἐστὶν ἐξ ἐπιπέδωσιν ἐπιπέδωσιν
τῆν ἰσοπέδωσιν αἰ. .....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *αὐτοὶ οἱ γεωργοὶ* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ὡς ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀπογραφῆς - ἀπογραφῆς*

ἢ ἀπογραφῆς δι' ἐμφυτεύσεως μὲ δασυχειροῦς .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ἀπογραφῆς τῶν ὕψους τῶν ὄσπεων*

10 ἐμ. ἐν 50 ἐμ. κ.τ.λ. .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ θεριστὰς οὐδέποτε*

ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
τὰ δάματα (x χερόβολα). .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὀμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τὰ πιάσματα*

ἀπογραφῆς τῆς ἀπογραφῆς (10-12) μὲ τὴν
κατεύθυνσιν καὶ ἐκ τῆς ἀπογραφῆς τῶν σταχυῶν
δίνονται ἀπογραφῆς .....

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .. Δεῦ

ἔρχου... (καὶ... φασ) ... τὰ θερισμὸν...
... τὴν... τὴν... καὶ... τὴν...

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ... Ἐστράγου... ὅσα

... ἔστρου... ἔστρου... ἔστρου...
... ἔστρου... ἔστρου... ἔστρου...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ... ἔθιμον... ἔθιμον... ἔθιμον...

... χωράφι... ἔθιμον... ἔθιμον...
... ἔθιμον... ἔθιμον... ἔθιμον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

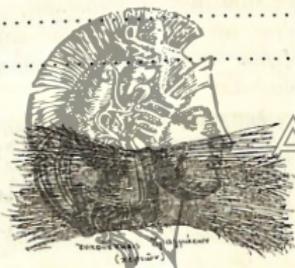
1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... τὸ δεμάτιασμα...

... ἔθιμον... ἔθιμον... ἔθιμον...
... ἔθιμον... ἔθιμον... ἔθιμον...

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐδένοντο μὲ τὰ γέλο γὰ βουρρα!
 καὶ ὡ χιμὲ ἔχαινε ὅσοι τὸ γὰ
 ἔδων ἢ τὸ κούρεν τὰ βουρρα -
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

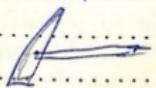
Ἦσαν φάρσ. ἀφῶνται διακουροπέφτα
 ὅσοις ἐδένοντο ὅσα καὶ
 ἢ εἰς τὸ γὰ ἔδων καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀπὸ κ. εἰς ὄνον

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Απρὸς 20*
 τὸ 1935 καὶ ἐνῶπιον *εὐδαίμων*
 τὸ 1938-40 - τὸ φύτευμα τῆς *πικρῆς*
 αὐτῆς *ἐν 200 μέτρον ἐν κλίματι* *Αρκετῶν*

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *Ἐξ αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης*
γίνεται διὰ τὴν σκαπάνη (καὶ ἄλλο)

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίετο παλαιότερον ἡ διάσποφή τῶν ζῶων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐπιφανῶς ἐξέρχεται*

ὅχι αὐτὸ τὸ 1928 καὶ ἐνῶπιον
ἐξέρχεται ἐκπεριεχέται
τὸν 200 μέτρον - ὄργανο διδομένη
καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι ἀδελφῶν διὰ τὴν κομὴν ἢ
κοπὴν τῶν ζῶων ἐν τῇ χειρὶ ἀφ' ἑαυτοῦ
ὁμοίως ὡς ἐν τῇ ἐξέλιξει

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (ὄρεπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... το γράμμα της δεξιάς ...
 (κατά την) ... και ...
 ... με 6.α. 6.β. ...
 ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά των δεματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εις ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εις τὸ ἄλωνι, εις τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....
 ...

2) Πῶς καλεῖται ὁ χωρὸς ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνοστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις—εἰς σπυρίν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; ...
 ...

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ...
 ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

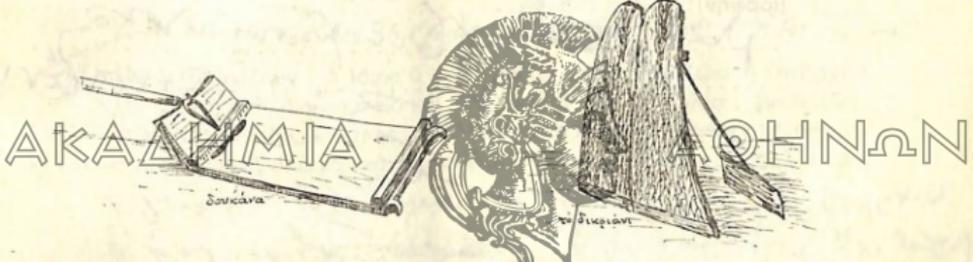

τες και σχετικὸς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφῆματα).

ὡς ἐκείνη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐξέλιξις
 τῆς ἀρχαίας ἀποσκευῆς τῆς ἀποσκευῆς
 τῆς ἀρχαίας ἀποσκευῆς τῆς ἀποσκευῆς
 τῆς ἀρχαίας ἀποσκευῆς τῆς ἀποσκευῆς

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικιρίανι,
 βολόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

.....
 .....
 .....
 .....

8) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει ἐξ ἀκριβοῦς ἐπὶ τὴν ἡμέραν
 ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐξ ἀκριβοῦς ἐπὶ τὴν ἡμέραν
 τὴν ἡμέραν ἐξ ἀκριβοῦς ἐπὶ τὴν ἡμέραν
 τὴν ἡμέραν ἐξ ἀκριβοῦς ἐπὶ τὴν ἡμέραν

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ναὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἀλωνιστοῦ
 ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἀλωνιστοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχης ;

Μὴ ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου
 ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐντὸς τοῦ κύκλου
 ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐντὸς τοῦ κύκλου

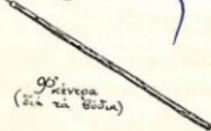
14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἦτο ἐν χρῆσει ἐντὸς τοῦ κύκλου
 μῆκος 2-3 πόδια
 ρα δὲ δεξ

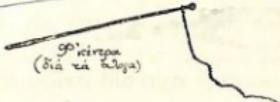
15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἠλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20.

6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

9^ο κέντρα (διὰ τὰ ἄλλα)

9^ο κέντρα (διὰ τὰ ἄλλα)

16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (Ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Ἄ. εὐ. ἄχυρα καὶ ἄλλα. ἄλλα καὶ ἄλλα.

17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστὰι (Ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰι καὶ ἀγωνιστὰι), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

ἄ. ἄλλοι με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστὰι (Ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰι καὶ ἀγωνιστὰι), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἄ. εὐ. ἄλλα με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον.

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

~~Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου~~ Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου
 Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου
 Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου Σκίτσοι τοῦ σταχυοκόπου

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναι, ποῖα;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

ὡς ἐτραγουδοῦντο

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὸν εἰδικὸν τίτλον

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνιστένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...

Διὰ τὸν εἰδικὸν τίτλον
 β. κ. π. κ. π. τὸ φινιάκι μὲ δικριάνι καὶ
 τὸ φινιάκι...

+ δικριάνι

+ φινιάκι

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ἐπισημαίνονται δὴ καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι
 ἡλικίας ἑξήκοντος καὶ ἑβδομήκοντος
 ἡλικίας ἑξήκοντος καὶ ἑβδομήκοντος
 ἡλικίας ἑξήκοντος καὶ ἑβδομήκοντος
 ἡλικίας ἑξήκοντος καὶ ἑβδομήκοντος

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

Ὁ ἀνέμισμα γίνεται διὰ τὸν φτυάρι καὶ
 τὸν θρινάκι καὶ τὸν ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῆς;

Ἄνεμίζει ἄνδρας καὶ γυναῖκα εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῆς
 καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

Χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων καὶ ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους καὶ τὰ κόμπια
 διὰ τὸν ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα): διά ποία δημητριακά συν-
 θίζεται τούτο .....

Αὐτὸ παρασκευάζεται ἀπὸ ξένων
 ἡλικιών

6) Ἀφοῦ διά τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μὲ τὸ κόσκινο ἢ τὸν δριμόνι .....

Γίνεται τούτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διά σαρώθρου: ἢ οἱ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

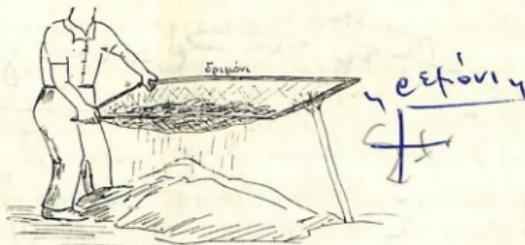
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο πάλιο δερμάτινο

κόθρος ἢ ἀριλόγος

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν: π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς έν χρήσει παλαιότερον (ή και σήμερον) τρόπους χωρισμού τών κόκκων τών δημητριακών από τά άχυρα και τās άλλας ύλας. Ίχνογραφήσατε δέ η παραθέσατε φωτογραφίας τών έν χρήσει εργαλείων και σκευών) .....

..... με τὸ κόσκινον ἢ ρέμνην
 ἢ ἄλλο ἄριστον τῶν κόσκινων
 ἢ μετὰ τὸν ἄχυρον τὸν ἄχυρον
 ἢ τὸ ἐκδιεξεῖν τὸν ἄχυρον

7) Ὃταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον εργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ εργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ..... μετὰ τὸ φλοῦρον καὶ
 τὸν ἄχυρον ἢ μετὰ τὸν ἄχυρον
 καὶ τὸν ἄχυρον, διὰ τὴν ἐύρεσιν
 τοῦ ἀσπασμοῦ τοῦ καρποῦ
 (εἰδικὸι πρὸς τὸν ἄχυρον)

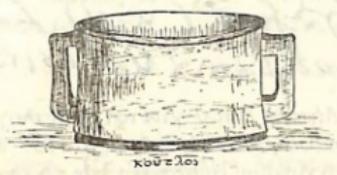
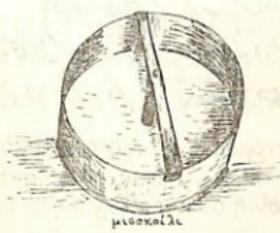
8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

Δὲ μεταφερθῆ

γ'.1) Ποῖα ὀφείλει πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Δὴν ἰστέτε εὐδοκίαν

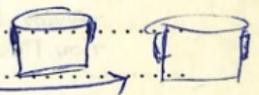
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφιάτικο,
- δ) τὸ ἐλαυνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .. *καὶ εὐδοκίαν σακίτη βα...*

ἑφικίαντα εἰς εἶδος
κατὰ τὸν μῆτρον δὲ φικίαντα ἰδ...
ἀμφορικί, 15 περίπου ὀκάδων
εἰκοσίτη, 30 ὀκάδων

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηεῖας)

ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εὐκίᾳ
κοφίνῃ ἢ ἀφροδίτῃ
καὶ εὐδοκίαν

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξάρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
.....
.....
.....

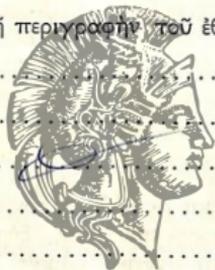
4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

_____
_____
_____

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

ΑΘΗΝΩΝ

Ο ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΥΡΜΗΓΚΙ

Ήταν χειμώνας καὶ τὰ ἐργατικά μυρμήγκια στέγνωσαν τὸ σιτάρι πὺ εἶχαν μαζέψει στὴν ἀποθήκη τους, γιατί τὸ μούσκεψε ἡ βροχή. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα περνοῦσε ὁ γείτονας τους ὁ τζίτζικας. Δὲν στεκόταν ὅμως καλὰ στὰ πόδια του ἀπὸ τὴν πείνα.

« Δώστε μου λίγα σπειριά σιτάρι γιὰ νὰ μὴν πεθάνω ἀπ' τὴν πείνα, καλοὶ μου γείτονες », τοὺς εἶπε μὲ τρεμουλιαστή φωνή.

« Γιατί δὲ γέμισες κι ἐσύ τὴν ἀποθήκη σου τὸ καλοκαίρι; » τὸν ρώτησε ἓνα μυρμήγκι.

« Τὸ καλοκαίρι δὲν εἶχα καιρό, ἀποκρίθηκε ὁ τζίτζικας. Τραγουδοῦσα ὅλη μέρα ».

« Ἔ, τότε, εἶπε τὸ μυρμήγκι γελώντας εἰρωνικά, ἀφοῦ τραγουδοῦσε τὸ καλοκαίρι, χόρεψε τὸ χειμώνα ».

« Τῶν φρονίμων τὰ παιδιὰ πρὶν πεινάσουν μαγειρεύουν ».

Π Ρ Ο Σ

ΛΑΗΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΣ

ΛΕΥΤΕΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΛΟΓΟΥ ΙΑ
ΣΕΛΕΝΕΣ 1936)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

1970

Γεωργίου
Αναργύ - Νανταλέου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

A'

4 Περιγραφή του γεωργικού βίου
από της προετοιμασίας δια της εισαγωγής
των διημετριάτων μέχρι του ερω-
τισμού και της αποδυναμώσεως αυτών.

Η αγορά των αρχών έγινε με
το ζαπί, υπάρχουν όμως
και βόδια που είναι και
έχουν τα τεμάχια «βερπιά»
Αυτό έγινε με το έτος 1930,
έκτος το όργανο αν έφαιναν
τα ζαζα ή και ο ήμιος.
Η αγορά έγινε με το χέρι «πεταχτά»
μεταξύ τους σε εντός εδάμω βκ.
και πάλι έφαιναν «εσοροβάκκατα»
το ζα βόδια με χειρόφορο ζέμνο
όργανο, το όργανο εσοροβάκκατα

'A

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Διάφορα εξαρτήματα. Έως ως
 είναι κατά τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐξ
 τὸν ἄρρὸν ἔρριπτον καὶ φαυλῆ.
 Τὸ ζύγιον ἔροτρολόμασκα ἐν-
 ῖον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί, ἴδιον
 δὲ ὑπὸ τῶν πεπειραμένων, εὖρος
 τῶν εἰδυρῶν ὑνίου.

Ἄφω ἔρριπτον τὸν ἐπὶ τὸν
 ἀμέσῃ ἔραψε τὸ ἔργημα.

Πρῶτῃ, πρῶτῃ ἀπαρτὴν οὐδὲν
 μὲναι τὸ ἐρασεῖν ἐξ ἐκαστῆς
 διακομιδῆς προσέφασον ἐξ
 τὸς ἄρρὸς διὰ τὸ ἐρασεῖν.
 (Ἡ ὑπόθεσις διακομιδῆς ἐξ τῶν
 ἴδιων τῶν ὑψηλῶν).

Στὰρτικῆ δὲ μετεχειρίσαντο
 τὸ μὲν ὑψὺ ὑπὸ τῶν ἰδίων.
 Μὲτὰ τὸ 1930 εἰσῆλθον τὸ
 εἰδυρῶν ἄροτρον τὸ δασυρῶν
 καὶ διακρυβῶν θυόμεν ἄρρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γίνεται το φερόμενο υβοδάνεια,
 το οποίο και διαρκεί επί του
 υφιστάμενου. [ελάφον θυ. γάδία φέρει
 γάλακτα ἄγρια χόρτα κ.τ.π. ἐκ
 τῶν ἄγρων μέσων πόνου καὶ
 διαρκύβου ὁ ὀρθόχυος]

Θερμότης

Ο θερμότης τοῦ 1940 ἤρχισεν
 κατά τὴν 5^{ην} ἰουλίου περιόδου (ἐκείνη
 ἀποστολήν οὐκ ἔχοντα τὴν
 παρανοήσασθαι). Μετὰ τὸ
 1940 ὅτε ἐβήχθη ὁ νέος σπό-
 ρος, ὁ θερμότης γίνεται ἐπι-
 ράζον ἕως ἄρα καὶ τῆς
 τῶν 10-15 ἰανίου περιόδου-
 τῶν. ἰσχύει καὶ μέχρι
 αὐτῆρον.

Ο θερμότης ἐγένετο μετὰ
 τὸ ἀρεπῆν καὶ ἐστακόσθαι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ

αλλα μεν εν χωρη, αλλα δε εν ημερων μεταστροφαις.

(το δ' αρεδον των).

το δ' αρεδον του αματου και κερτα, δεειναι πολυο εν χωρη, αρεδον καθε ημεροσ και πριν αρχισον το αματιοσ, το αματιοσ διαρδανον ηδη το πορτασ και δεσφωσ και εινελεσ το ηα τοσ με τα ποδισ των.

η το μεσον του αματου υπαρχε εν α λυτο κορπο ηστριουρας η απ' ουου εδοντο το περιφερειοσ ηα το δεσφωσ ηθωσ 1-2 η εδωσ ηα αματιοσ το μεσδον το αματου και ησ ποσδωτοσ το εδωσ.

AKAΔHMIA

AΘHNAN

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μεγεθυντήριο (καί βιφρον)
διδά το μίθωμα των εργαδων
το "δικριάνι" και το "φκωάρι"
σφιδόρεα ζύφια όργανα.

Με άλλα εργαδρεον (νίσσα)
~~σφιδόρεα~~ τας εργαδων διδ
να σφινισδων καρφ. Η
ευνεαδω με την βουδαν
ωδ ερω σφινιστο το ριχνιστο,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Δικριάνι"

"φρέμιονι"

Από μαδαρεο και διαχωρεο
ζυφου και καρφ -

Διδ το καρφ μαδαρεο
μεγεθυντο (βιφρον) εν
ειδω το σκιν το φυόμον
η φρέμιονι, με η εικίν πα-
ρουσείη. Τερφμον νεφω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

~~Σημείωση~~ δόξα εδόν ευ γενεαί
καὶ τοιχώματα ἔμψια

τοῦτο κατέβαινε γὰρ
ἐπὶ τῶν ἰδίων τῶν χειρῶν

ἡ ἀπὸ παρακτῆς ἐκείνου
ὁ καρπὸς μὲν τὸ ἢ σινίκη
ἔχει ἐκαστὸν μέρος περιῶν
(15) ὀκάδων - Ἀπὸ τῆς γὰρ

μειροῦσιν μὲν τὸ ἢ κουβέση
τὸ ὀκτώων ἢ τὸ ὀκτώων

ἀκαδημία ἀθηνῶν
ὀκτώων μέρων (30) πα-
κῆσ ὀκάδων

ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ἀνεμ-
νήσθη καὶ ἀρῶν ἔμψια
ὀκάδων τὸ γινώσκον

ἔστρεψαν μὲν ἄλλοι μέρη
τῆς ἢ καυδῶν ἢ ἢ κοφίνε
ἢ ἢ κουβέση ἢ τὸ ὀκτώων

ἔστρεψαν μὲν ἢ ἔθουια ἢ ἀνα-
κόνην ὀκτώων ~~παρακτῆς~~
ἢ ἀπὸ τῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(και αυτερον) ενομαστικη
εξ 2ου δευτερου...

1. Τοπος ουου εγενετο η ευλογια: Αναβουει
η αυτακελαι (εβραϊστικη ερμηνεια).

2. Ονομα και επωνυμια = ευφορονησ
εμπροσθ η ποσειδος:

1) Επωνυμια: εμπροσθ η ποσειδος: {73} ετων
ονομα: Νικητορας (εβραϊστικη ερμηνεια: αυτηστικη)
(ως αυτηστικη)

2) Επωνυμια καρπονησ η ποσειδος: {60} ετων
ονομα εμπροσθ η ποσειδος: αυτηστικη
(ως αυτηστικη)

Αμφότεροι εις εβραϊστικη
ευφορονησ εγεννηθησαν
εξ εβραϊστικησ καρπονησ η ποσειδος
ως καρπονησ η αναβουει*

Αναβουει η βροχια
η αυτηστικη ερμηνεια εγενετο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

υπό τος: (Αθανασίου Εξαρχίου
του Αθανασίου διδασκάλου)
εβραβεν κέραν δι' ατατό
δι' ατατό & από 20^{ης} 29^{ης}
Ιανουαρίου 1970).

Ιανουάριος 1970
Ελευθέριος - Νικηφόρος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Β' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΕΥΡΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

Υπό Δευτεροεπίκουρον
σοξέ.

Υπό τω ίδιω & υποφορμω
καθ' εφεσθον διαφωρση
29-1-70

Ελευθέριος Νικηφόρος
Διδάσκων

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΟΝΟΤΕΛΕΙΟΝ ΑΠΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΝΑΒΥΤΗΣ ΠΑΡΕΚΤΑΚΤΙΑΣ

Αγρο. Πρωτ. 14-
Αρ. Πρ. Α. 667 - 5-

Συν. Αναβ. υπ. 29.1-70.

Προς

Το κέντρο Έρευνας της
Ελληνικής Λογογραφίας της
Ακαδημίας Αθηνών, Ανομή
Πλατείας 14 - Αθήνα (136)

Αθήνα

(Παρά το κ. Σπιδ/τος
Διφ. Έκπ. Οσση Ν. Κιλίκιας).

Συν. - 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Λαμβάνω την τιμή να
υποβάλω στην ευγενική
επιμελέθειά σας δια χειρικής
εργασίας το έργο μου, "Ελληνική
Γραμματολογία (έντυποι)

2) Τετράδιον περιγραφής του
χειρικού βιβλίου υπό της προε-
τοιμασίας δια την εισαγωγή του
δυσχερειακού μέλους της Διφ. Οσση
Ν. Κιλίκιας υπό της Ακαδημίας
Αθηνών, δεσφ. υπ. 29.1-70.

Δι' ημών του Σχοπέου

Αθανάσιος
Επίτιμος Αθανάσιου
Διδάκτορας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Βλαχομάνδρα - Ναυπακτίας

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Στην IV, 10/1977*

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΝΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-21/1/1980

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Βραχομαύδρα*
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας *Ναυπακτίας*
Νομοῦ *Αἰτωλοακαρνανίας* .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γ. Α. Ζ. 6ης*
Χρίστου ..... ἐπάγγελμα *Δημοδιδάκταρος*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Βραχομαύδρα - Ναυπακτίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον *Ἐφ. μ. 7. 18*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον 1) *Βασίλειος Καρανιώνας*
2) *Γ. Γ. Λέννης* *Κωβζοίνας*,
ἡλικία *78 - 70* γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀποφοίτος Σχολ. Σχολείου*
..... τόπος καταγωγῆς *Βραχομαύδρα*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *δια' εἰρηρ. : ἤμπεραῦν, Παλαιόμυχο καὶ Προδῆζαισι καὶ δια' βοσκ. ἡν. ποιμνίων Παζίουρ κ. κ. ἔν. βοσκ. καὶ Βαταῖσι*
Ἰππάρχον αὐτὰ χωρίζεται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ... ἔ. ἐν. ἔ. γαῖθρον το.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς ... Φυσικὰ πρόσωπα καὶ Κοινότητες
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *ἔ. ἔ. αὐ.*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *οἱ μαζοί και ἀεχθροὶ και με' εἰν κτηνοτροφίαν και χωρρίαν ἀεχθροὶ και*

2) Οί τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *ναι* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με' ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *οἱ νεοὶ και νεαι τῶν χωρίων ἀεχθροὶ και με' εἰν κτηνοτροφίαν και χωρρίαν ἀεχθροὶ και*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ; ὡς ἐργαται ; ... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα), χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Τὰ χωράφια παλαιότερον ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *το 1930*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *το 1925*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; *το βιομηχανικὸν χρονονόμισμα*

ὅλα ἰδιώματα καὶ τὸ δεύτερον βεῖος (γεωργικὴ καὶ ἰδιώματα) καὶ ἰσορροπεύοντο εἰς τὸ βεῖος

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) .....

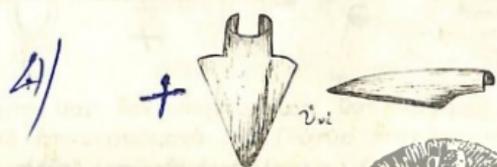
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησιν).

4) Τò ύνί. Τò ύνί τοϋ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τών ειδών τών χωραφιών ; δηλ. τών χωματερών (λιβάδια, κήποι) καί τών πετρωδών. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τò έν χρήσει ύνί (ή τὰ έν χρήσει, έάν είναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν έκάστου.

.....
 .....
 .....

5) Ποίον τò σχήμα τῆς σπάθης τοϋ άρότρου; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

6) Ήτο (ή είναι) κατε- ασμένη έκ ξυλου ή σιδήρου;

ξύλινο (ξύλινο)

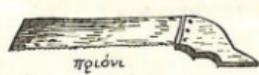
χειρολάβα

κατσούρι

.....
 .....
 .....

7) Έργαλεία διά τήν κατασκευήν καί επιδιόρθωσιν τοϋ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) .....

ξυλοφαρι, πριόνι, άρίδι, ξυλοφαί, ζιμά, ξυλοφυρι (πριέξυμο) κωι, βετηκοβυξέφαρο

πριόνι

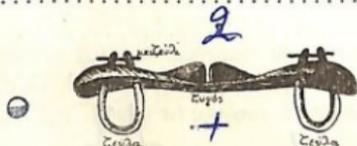

άρίδα

ριτί ή ξυλοφαί (άρνάρι)

- 8) α) Διά τόν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, *βοῦν, οἰκάλ, ἵπποι!*, *μικροζωα, γκιό-νοι και βοΐδια (βοδία)*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ..... *β.ν.ο.* .....
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *Παλαιὸ ζευγὸν καὶ β.γ. μέρα. χρ. 16!*

Καθὼς εἶπετε ὅτι εἶπετε πρὸ Τεχνῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Εἶναι ὁ τ.δ.π. π.δ. εἶς π.δ. τ.δ.π.π.δ.*
- ζευλὸν α. (?)* .....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Σ.κα.γ.ε.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἄνδρας... μου... γυναῖκα...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν.....)

Ἐνας ὄμιον καὶ τὸ ἄλογο
βόδι μου ἔρχη τὸ ἄλογο βόδι τὰ βάζουν εἰς
τὸν μου ἔθεται βάζουν τὰ ἄλογοι

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

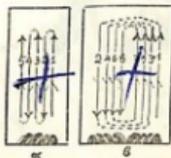
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὸ βόδι εἶναι δεμένο μετὰ σχοινί ἕως τὰ κέρατα
τὰ ἄλογο εἶναι δεμένα ἕως τὴν μασέλα καὶ
ἢ ἄλλο ἕως τὴν χέρονα

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

7. Ὁρχων' εἶται τὸ χωράφι με' αὐλακίαις κατ' εὐθείαν γραμμὴν.

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμις, σιασιές, μεσδροιάδες κ.λ.π.); Ἡ σπορὰ γίνεται κατ' εὐθείαν γραμμὴν μετὰ

λωρίδας.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μετὰ αὐλακίαν;

μετὰ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάγην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

Ποῦθεν.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

μετὰ τὸ γυνί (ὑνί) βαθιά.

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

..... 50' 02α

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. τὸν... 4.11.1950... 2.11.51...

ὄργωμα γ.1.1' τὰ βι. τὰ βι. καὶ τὸν Μάρτιον
δύο ὄργωματα (ὄργωμα καὶ διβόλισμα)
γιατὶ τὰ μαζαροδομα.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Αἰπαντράσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

..... (2) καὶ τὸ ἀνωτέρω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

..... 4 ἔτη χρόνον διὰ ὄζα

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; 4 ἔτη διὰ τὸ βι. τὰ βι. καὶ τὸν Μάρτιον

δύο διὰ ἀραβοσίτου καὶ ἀγροῦ καὶ τὸ ἔτη πῶρον καὶ ἀροῦσιν

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

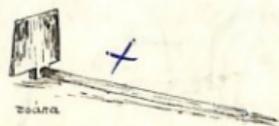
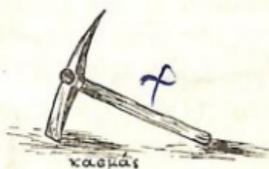
..... ὁ τρῶβασι (δοκιμασίη)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Τὸ ἀπόμακρον μακρὸν .....

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ὀρμητὴ ἢ φαιμητὴ (οἰμοχένεια) .....

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Σταλὴ ἢ ὄσπρια καὶ χιμαρῖα .....

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α.

Σταλὴ ἢ ὄσπρια .....

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

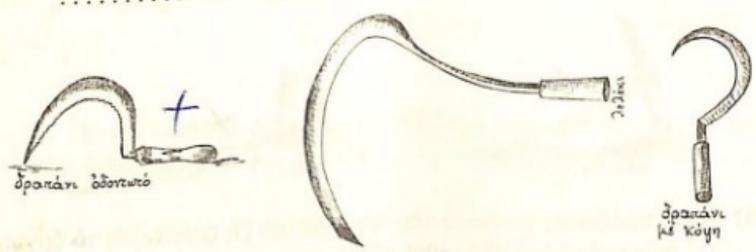
Φυτεῖνται εἰς γῶρνες (γῆρας) .....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Ὁ θερισμὸς...*
Παραθαίροναι, βήμερα γίνονται μετὰ
ὁ δ' οὐκ ἔστι δρεπάνι.

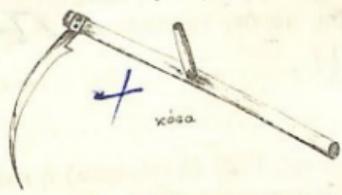

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.Ε. 40.66!*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ῥαμμένη ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

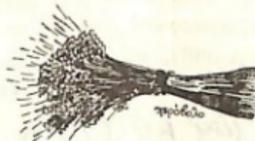
Ἡ κόσσα εἶναι ῥαμμένη ἢ ὀδοντωτή;
Ὁ δρεπάνι εἶναι ῥαμμένη ἢ ὀδοντωτή;

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ....

Χειραβοχίες

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

Θ.φ. ἴσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, δὲν ἤρχοντο
 ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον.

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκόπην (ἐξοκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παρασχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). .....

Με δανεισμοῖς (ὁ ἐνὶ κοινοῦ)
 τῶν ἑλλ.σ.ν.)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

ὄχι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

Ὁ θερισμὸς δὲν ἀρχίζει τὴν Περ. 10, 26 καὶ ἐκείνη
μας εἰβλάτα

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Τραγουδοῦσαν καὶ τραγουδοῦν δημο-
τικὰ καὶ τραγούδια.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τούς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον .....

Ἐξ. γ. γ. ο. υ. ν. ἓνα μέρος τοῦ χωραφίου ἀθή-
ριστον, τὸ ὅποῖον ἀπὸ τὴν ἀποκοπὴν γιὰ δέ-
ξιμο τῶν δειμάτων.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

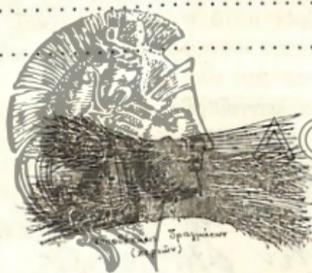
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐξ. γ. γ. ο. υ. ν. τὰ δεμάτια δύο-τρὴς ἡμέρες
τὸ χωράφι καὶ ἔξωτα τὰ εἶνον αὐτὰ
ἠρῶν ἐν ἡμέρᾳ.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

δι' ἴδιοι (ἄνδρες καὶ γυναῖκες) δέσαν
τὰ σιτάρια μετὰ μαχαίρας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο
τοῦ ἐξ ἑαυτῶν τοῦ χωρίου, ὁ
ἀριθμὸς τῶν δεματιῶν ἀνέφαιτο τὰ ἑαυτῶν
γὰρ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἐκ ποῦ ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1910

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Η. βρωχ. τ. τῆς χειμῶνος γίνεται εἰς ἄνοιξιν*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

Η. γερ. κ. μ. τῶν γεωμήλων γίνεται μετ' ἐπὶ ἔδαφον

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χάρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλν, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Ἐσυνηθίζετο διατροφή καὶ ἐξήμερον μετ' ἐπιβύθην τοῦ νό. βο. μετ' ἰσοβία τοῦ βο. ξηρομέ. ἐπὶ χωρ. α. β. γ. δ. ξηρομέ. καὶ ἔπειτα τοῦ δ. ξηρομέ. μετ' ἐπιβ. καὶ τοῦ α. γ. μετ' ἐπιβ. καὶ ἔπειτα τοῦ δ. ξηρομέ. μετ' ἐπιβ. καὶ ἔπειτα τοῦ α. γ. μετ' ἐπιβ. καὶ ἔπειτα τοῦ δ. ξηρομέ. μετ' ἐπιβ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέππανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλώνισμὸν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τα' δερμάτια τα' ἀγρῶνόμε το' ἀλῶνι

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δερμάτια. Εἰς τίνες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ὁ χῦρος (καθὸς ἀλῶνι) τῶν δερματιῶν
ἔσ' ἔσται θυμωτάτα τα' δερμάτια τα' ἀγρῶνόμε εἰς
σωρὸν μετ' τα' ἀλῶνι καὶ ἀπὸ τα' μετὰ.

3) Ὑπῆρχεν ἀρέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι, διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Νοι

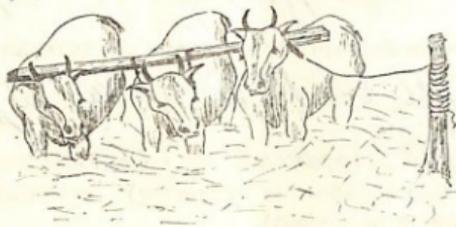
4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν;

Ἐξω ἀπὸ το' χωρίου, ποὺ τα' ἀλῶνι
ἄνωρ ἀφία

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Γύρω στὴν ἐπιπέδου (ἀξονὶ δὲ ἔχει τὰς...
 ἐπὶ τὴν... ἄξονα... μετὰ...
 τὸν ἐπιπέδου...*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἐξελίξις στύλος, ὑψοῦς δύο μέτρων καλούμενος στήχηρός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*Πρὸς τὸν 1956... εἰς τὴν ἐπιπέδου...
 ἀξονα... μετὰ... ἀξονα...
 ἀξονα... ἀξονα... ἀξονα...
 ἀξονα... ἀξονα... ἀξονα...*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βοεῖς, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-στύλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὸς φωτογραφίας ἢ ἰχθυογραφήματα).....

εἰς τὰς ἰχθυογραφίας

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀπσσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

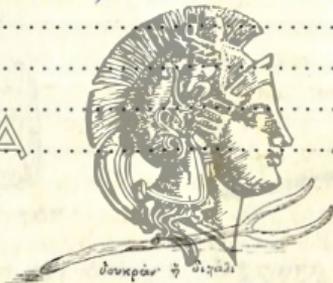
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγυσομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

*ἀρχι βιμοδισιόχου ματα τὸν ἀγωνιστὴν τὸ
δικριάνι καὶ τὸ γανδρ. (εἰ γ. ἠ. ἀρ. εἰ), τα' ὄσπρια
εἶναι ἄλλα ζύζην. ματ' ἔλ. α. βι. δ. ἀρ. εἰ. α.*

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ πρίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ὁ ἀλωνισμὸς*
ἀρχίζει ἔσταν 10³⁰ π.μ. καὶ ἐστέλει ἐν τῷ
ἠσπ. γινεα. π. 3. 4.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν) : *Ἐστὶ διμυριανὸν καὶ τὸ φινεαρι. (φ. τ. φ. ρ.)*

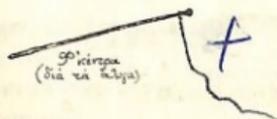
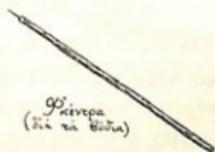
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας ; *Μετὰ τὸ διμυριανὸν ἐρχεται γινεα. ἠσπ. γινεα. καὶ ρίχνει μετὰ τὸ φινεαρι. ἠσπ. γινεα.*

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
τὸ καμπεδίον αὐτὸ γίνεται ἀπὸ κων. βίβου. ἠσπ. γινεα. π. 3. 4.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .. *Μία... έφύδης... με... έδομηγη*
δ.ε.α.δ.ι.α.ο.

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν δια νά άποχωρισθούν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)
δέν έχουν ζονομαρία

- 17) Ποιοι άλωνίζοντ : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοι άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι άλωναράτοι και άγωγιάτες), οι όποιοι είχαν βοδία ή αλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν

ο ίδιος ε γεωργός με τα ζώα του
ζωα.

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Π.α.αι.δ.ε.ε.αν... ε.χ.ωρ.ι.ε.μ.δ.ς... το καρπ.π.ω. από τούτ
βιάχως γινόνταν με ποθόνι βράστων με χονδρόν ξύλον.

- 19) Ό κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του ;

το έρμα-ζών... το ποθόνι βράστων... ζών βιάχως γινόνταν... μορφή
και... έκ ε.μ.γ.ω.σ. ε.δ.ο. ζ.μ.ε.γ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Ἐἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀλωνίου γινώσκω ὅτι κοπάνισμα ἐγένετο τῶν ρεβιθῶν*

κοπάνος σφραγγῶδης

ξύλο καρπιλιό διὰ τὸ κοπάσμα μικροῦ ἀγροῦ δημοτικῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκάλουντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀλωνίου γινώσκω ὅτι κοπάνισμα ἐγένετο τῶν ρεβιθῶν*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ Σωρὸς ἔχει ἐκ τῆς ἀπορροχῆς, δὲν μαρφώνεται τίποτε ἕως τὴν ἐξέλιξιν, ἀλλὰ ἔφοδον ἐκ τῆς αἰμῆς τοῦ χυμῶδ. ἔξελξε μολοφίτιο.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνεμίσημα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Πτυάρι μου φτυάρι*)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει) ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρας μου γυναῖκα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ ἐκ τῆς χιμῆς χονδρὰ ἄχυρ καὶ αἰμὴ μαχέρονται δὲ εἶνα μέρη σου εἰς χιμῆς μου εἰς τὸν μὲν χιμῆς μετὰ τὸν κόμην.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Σ.Σ. ἐπὶ ἐργασίᾳ τοῦ (S.)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

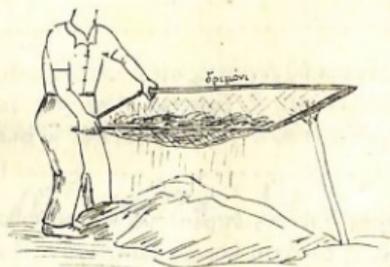
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον ἢ ἀριλόγιον

κόσκινον ἢ ἀριλόγιον

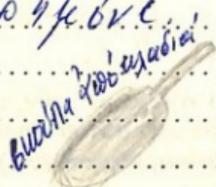

κόσκινον

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μ.ε' φτυάρι μω' με' βουίθα μω' με'
 Σφ. φέρονε

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

ἡ δὲ τὸν ἐτοιμασθῆ ὁ καρπὸς σχηματίζεται
 ἐν σωρῷ με' φτυάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

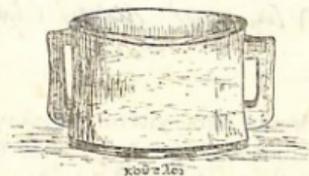
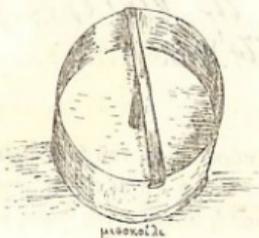

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖα ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

.....
 .....
 .....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωριάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μῆτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Παπαδιάτικο, τὸ ἀλωριάτικο, τὸ ἀγροφυλακιάτικο
 τὸ γυφτιάτικο.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Μέλα βλα' τοῖα εἰς τὰ ἀμφορέα (αὐτῶν).

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ἐν ἰσχυρῶν ἀποθνήσκουσι
ἐν ἰσχυρῶν μετὰ ἐσθίου*

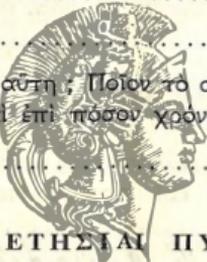
- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούσ καλυτέρους στάχυσ ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

*Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ μεγαλο
νται οἱ μικροί σταχυσ.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; Άν ναι, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποια αι συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, έξορκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
.....
.....
.....

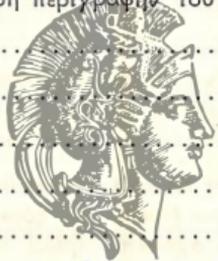
4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

[Ἐπίστατος Κ. Σαΐτσης, διδάκτωρ.
Ἡ συλλογὴ αὐτῆ γερθέντα ἀπὸ 8-21/απριλίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

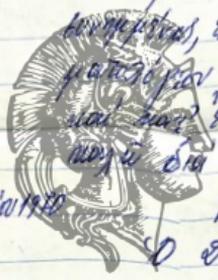
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΒΛΑΧΟΝ ΕΣΤΑΣ

9
15

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.
74104. 21/2/17 8

Πρὸς
τὸν κ. Γεωργίου Γεωργίου
δημοτικῶν Σχολείων Χαλκίδας
Εἰς Χαλκίδα.

Συγχαίρω εἰς ἐπιτυχίαν τὴν ὑποβίβωσίν σου
καὶ ἐπιθυμῶ, ἵνα ἀποτύχῃς ἐν τῷ ἑξῆς
μαθητικῷ δια' ἡμετέρας ἐργασίας
καὶ ἵνα ἐπιτύχῃς ἀριστίας καὶ ἀποκα-
ταστήσῃς τὰ ἀποκατεστημένα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Ἐν Βλαχομαρτίῳ τῇ 28^ῃ Ἰουλίου 1917

Εὐτὸς εὐδότητος
Ἰωάννου τῶν Σχολείων
Ἰαβόνας
Ἰ. Γ. Γεωργίου